

Socjolekt - definicja, funkcje, przykłady

Można wyróżnić trzy funkcje/kategorie socjolektu:

- ekspresywność – obserwowany w gwarach środowiskowych m.in. w socjolekcie młodzieżowym, gdzie informuje o stosunku do świata, nastawieniu itp. Ekspresywny socjolekt młodzieżowy pozwala także na pogłębienie integracji wewnątrz grupy, a także na odróżnieniu grupy na tle innych.

- tajność – umożliwia kodowanie znaczeń w taki sposób, by były one nieznane dla osób trzecich, najczęściej jest ona charakterystyczna dla takiej grupy jak więźniowie i przestępcy, chcący ukryć przed otoczeniem prawdziwe znaczenie ich wypowiedzi.

- zawodowość – umożliwia na szybszy i bardziej precyzyjny kontakt między osobami z określonej grupy zawodowej. Cechą tej odmiany socjolektu jest niska ekspresyjność (jest to związane z funkcją, mającą zapewniać precyzyjną komunikację), a także przyczyny powstawania – często rodzi się on m.in. tam, gdzie stosowane pojęcia i wykonywane czynności nie mają precyzyjnych odpowiedników w języku polskim (stąd np. język korporacyjny).

Warto podkreślić, iż socjolekt powinien być stosowany wyłącznie w środowisku osób których dotyczy, ponieważ w innym wypadku trzeba się liczyć z brakiem zrozumienia przekazu wśród odbiorców. Stosowanie socjolektu w szerszym gronie odbiorców świadczy o wąskiej kompetencji językowej nadawcy wypowiedzi.

SOCJOLEKT

Odmiana języka narodowego, używana w grupie ludzi połączonych jakimś rodzajem więzi społecznej.

Zwana czasem gwarami środowiskowymi, żargonem, slangiem.

PO CO TWORZY SIĘ GWARA ŚRODOWISKOWA?

1. Ułatwia porozumiewanie się członków grupy.
2. Potwierdza przynależność do danego środowiska.
3. Pozwala na wyrażenie emocjonalnego stosunku do rzeczywistości.
4. Zakłada klauzulę tajności komunikatu.

KTO TWORZY GWARY ŚRODOWISKOWE?

1. Osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji społecznej [uczniowie, studenci, więźniowie].
2. Osoby związane wspólnymi zainteresowaniami [brydżyści, wędkarze, taternicy, myśliwi].
3. Osoby tworzące nowe formy społecznej więzi [członkowie ugrupowań masońskich, członkowie sekt, fani gwiazd kultury popularnej lub subkultury].
4. Użytkownicy Internetu.

Argotyzm – zwrot lub pojedynczy wyraz o ograniczonym zasięgu społecznym, powstały na gruncie gwary środowiskowej bądź zawodowej i użyty w innej formie języka (np. w stylu literackim) lub utrwalony w powszechnej warstwie leksykalnej języka standardowego, zwłaszcza w mowie potocznej. Przykładem polskich argotyzmów są wyrazy *głina* – policjant, *trefny* – fałszywy.